

Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin üyelerinden satın aldığı ürünleri işlemeyen satması halinde kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabileceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.07.16.01-KVK.ÖZ.2010.24.-87
Tarih	24.09.2010

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANTALYA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MÜKELLEF HİZMETLERİ GELİR GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.07.1.GİB.4.07.16.01-KVK.ÖZ.2010.24.-87 24/09/2010

Konu : Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin kurumlar vergisi muafiyeti

İlgide kayıtlı dilekçenizde, kooperatifinizin tarımsal amaçlı olduğunu, sadece üyelerinin üretmiş olduğu sütleri işleme tabi tutmadan satışını yaptığını, üçüncü kişilerden satın aldığı üretimde kullanılan girdileri (yem, küsbe, kepek gibi) ortaklarına sattığını, üyelerinin süt sağım makinaları ile kooperatifin kullanımında olan süt soğutma tankının temizliğinde kullanmak üzere özel temizlik ürünleri satın alıp ortaklarına satışını yaptığını belirterek, kurumlar ve geçici vergi yönünden mükellef olup olmayacağınız hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında kooperatifler kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış, 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde ise tüketim ve

taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin hükümler bulunup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatiflerin kurumlar vergisinden muaf olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümlere göre, kooperatifler yukarıda belirtilen şartların tamamını taşımaları halinde kurumlar vergisinden muaf olacaklardır. Öte yandan, tarımsal kalkınma kooperatiflerinde esas amaç, ortaklarca üretilen ürünlerin kooperatif tarafından en elverişli koşullarda pazarlanarak, elde edilen kazancın ortaklara kooperatifte yaptıkları işlem oranında risturn olarak dağıtılmasıdır.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "4.13. Kooperatifler" başlıklı bölümünde muafiyet şartları detaylı olarak açıklanmış, takip eden bölümlerde ise ortak dışı işlemler kooperatif türlerine göre ayrıntılı olarak örneklendirilmiş olup "4.13.1.4. Sadece ortaklarla iş görülmesi" başlıklı bölümünde de;

"Kooperatifler ortaklarının belirli ekonomik çıkarlarının ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarının sağlanıp korunmasını amaçladıkları için faaliyetin normal olarak sadece ortaklarla sınırlı olması gerekmektedir. Bu nedenle, bir kooperatifin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için ana sözleşmesinde sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin hüküm bulunması ve fiilen de bu hükme uyulması gerekmektedir.

Ortak dışı işlemler, sadece ortak olmayanlarla yapılan işlemleri değil, ortaklarla kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda yapılan işlemleri de kapsamaktadır. "

açıklamasına yer verilmiştir.

Ayrıca anılan Tebliğin, "4.13.1.4.1. Üretim kooperatiflerinde ortak dışı işlemler" başlıklı alt bölümünde de, üretim kooperatiflerinin, ortaklarından aldığı ürünleri, niteliğinde herhangi bir değişiklik yapmadan üçüncü kişilere satmalarının ortak dışı işlem sayılmadığı, ortaklardan alınan ürünlerin bir takım işlemlerden geçirildikten sonra niteliği değiştirilmiş olarak üçüncü kişilere satılmasının ise ortak dışı işlem sayılacağı açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde belirtilen şartlar ile konuya ilişkin açıklamaların yer aldığı 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde belirtilen şartlar dahilinde işlem yapılması durumunda Kooperatifiniz kurumlar vergisi muafiyet hükmünden yararlanması mümkün bulunmaktadır.

Bu açıklamalar çerçevesinde, kooperatifinizin ortaklarından aldığı sütü niteliği değiştirilmeden üçüncü kişilere satması, üçüncü kişilerden satın aldığı üretimde kullanılan girdileri (yem, küsbe, kepek gibi) ortaklarına satması ve süt sağım makinaları ile kooperatifin kullanımında olan süt soğutma tankının temizliğinde kullanmak üzere özel temizlik ürünleri satın alıp ortaklarına satması faaliyetleri ortak dışı işlem sayılmayacağından, faaliyetlerinizin bu işlemlerle sınırlı olması halinde, kooperatifinizin kurumlar

vergisinden muaf tutulması mümkün bulunmaktadır. Ancak, bu işlemlerin ortak olmayanlarla yapılması durumu ortak dışı işlem sayılacağından, bu durumda, kooperatifinizin kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis ettirilmesi gerekeceği tabiidir.

Öte yandan, ortaklara kişisel gıda, temizlik v.b. tüketim maddeleri de temin edilmesi (market işletmeciliği) faaliyetinde bulunulması, ortakların sosyal, kültürel, ekonomik ihtiyaçlarını karşılamak üzere tesis kurup bizzat işletilmesi veya kiraya verilmesi v.b. durumlarda ise "sadece ortaklarla iş görülmesi" şartı ihlal edilmiş sayılacak ve muafiyet hükmünden yararlanılamayacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Vergi Dairesi Başkanı a.

Gelir İdaresi Grup Müdürü

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026